

Trettesættelse derfor, kan jeg ikke forstaa. Den ærede Minister mente, at hans Fremgangsmaade imod Hr. Skolelærer Andersen havde været meget human, men jeg maa betragte Forholdet fra en ganske anden Side. Det, der for mig er Pointen, det er, i hvilken Betydning og i hvilken Forbindelse Ordene ere brugte, og kommer man da til den Dørbesigtning, at Andersen ikke har villet lægge nogen slet Mening eller nogen Fornærmelse ind i sine Ord over for Hans Majestæt Kongen, er det ikke humant at give denne Mand en officiel Tilrettevisning; thi en saadan, given paa den Maade, Hr. Andersen har faaet den, er og kan kun betragtes som en Straf. En officiel Tilrettevisning, given paa den Maade, at hele Offentligheden maa tro, at denne Mand har gjort Noget, der ikke er værdigt for ham som Embedsmand, Noget, der er usømmeligt og som ned sætter ham i det offentlige Øndomme paa en saadan Maade, som slet er, det er en Straf, og det er ikke human. Jeg kan derfor ikke se, at Ministerens Fremgangsmaade imod Hr. Andersen har været human. Jeg vil fra mit Standpunkt sige: Gud bevare os for en saadan Humanitet. Det paalægges nu, at Hr. Andersen, naar han sølte sig fornærmet over denne Tilrettevisning, ikke henvendte sig til sine lovlige Foresatte, men derimod til en anden Mand, en Ven, om jeg saa maa sige; men dette ligger i Sagens Natur. Den ærede Minister har selv fortalt os, hvorledes Andersen blev greben ved Tilrettevisningen, hvor lamslaet han blev, og det er selvfølgelig, at han i en saadan Stemmning maatte raadsføre sig med sine Venner om, hvad der var at gjøre; dette finder jeg ganske naturligt. Det ligger imidlertid ganske udenfor det, hvorom Sagen dreier sig, thi den dreier sig kun om Andersens Udtalelser og deres Betydning paa den ene Side og Ministerens Stilling, Optræden og Fremgangsmaade over for Hr. Andersen paa den anden Side. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Hindenburg) vilde i Gaar drage en Sammenligning mellem den Sag, vi forleden Dag havde til Forhandling, nemlig Justitsministerens Stilling over for Politimestrene, og denne Sag, nemlig Kultusministerens Stilling over for de ham undergivne Embedsmænd; men disse to Spørgsmaal taale ingen Sammenligning. Hvad der forleden Dag forelaa, var et faktisk Forbud igennem de offentlige Blade imod Afholdelsen af en Forsamling, og Spørgsmaalet var da, om Thinget ikke deri saae en Dødsstraffelse af Grundlovens Paragrafer, samt om vedkommende Politimesterembedsmænd ikke derved havde overskredet deres Embedsmyndighed; men det, der her foreligger, er ikke noget Faktisk. Dette Forhold vedrører ikke vedkommende Embedsmænds Stilling som Embedsmænd, men det vedrører hans Stilling som Statsborger og som fri Statsborger. Den ærede Minister hævdede og vil hævde Embedsmændenes Disciplin, og jeg er med til Alt,

hvad der i saa Henseende vedrører deres Stilling som Embedsmænd; de maa vise Disciplin over for deres Foresatte og undertaste sig deres Myndighed, men vi maa ogsaa hævde deres lovlige Ret til uden for Embedet at staa som andre frie Statsborgere. Denne Sammenligning kan saaledes ikke taales her eller være rigtig. — Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds udtalte endvidere, at den naturligeste Forstaaelse af Andersens Ytringer var, at han bestred Kongens Ret til at kalde sig Konge; men jeg kan slet ikke forstaa, hvorledes det ærede Medlem kan finde, at dette er den naturligeste Forstaaelse, efter at det ærede Medlem har hørt de Dødsstraffinger, som den ærede Minister har indhentet igennem Politiet; selv om man ikke vil tage de tilstedeværende Rigsdagsmænds Vidnesbyrd for godt, er jeg vis paa, at hele den Forsamling, som var tilstede ved Fællesspisningen, hvis man vilde indkalde den, vilde bevæge, at Hr. Andersens Tale var i den Grad gjennemtrængt af Loyaltet, at der ikke kunde være nogen Tanke om, at han vilde lægge en saadan Forstaaelse i sine Ord som den, det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds vilde lægge deri. Jeg kan meget bedre forstaa det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds (Sagb), der i sin Rættelse fortalte os, at han gjentagende Gange har faaet Trettesættelser, og derhos velvillig fortalte os, at det maaste være fortjent. Fordi han har en Følelse af, at disse Tilrettevisninger være fortjente, tror han formodentlig, at alle Tilrettevisninger ere fortjente; men det tro vi Andre imidlertid ikke. Fordi det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds kan have fortjent Trettesættelser, er det ikke sagt, at andre Statsborgere fortjene dem. Derfor det skal være Praxis, at en Mand kan faae en Trettesættelse eller Tilrettevisning uden foregaaende Undersøgelse af, hvorvidt den er berettiget eller ikke, vil det føre til, at enhver Embedsmand til enhver Tid — selv om han er nok saa uskyldig — er udsat for at faae en saadan officiel Tilrettevisning, hvorved han bliver nedsat i den offentlige Mening. Det kan aldrig være rigtigt, det kan aldrig lade sig gjøre. Mig forekommer det, at Hr. Andersen har maattet lide uden Bøde, og jeg beder det høje Thing om at fastholde, at Pointen ved Bedømmelsen af Sagen maa være Spørgsmaalet om den Forbindelse, hvori Hr. Andersen her brugt disse Udtalelser. Det er det, vi maa tage i Betragtning, naar vi skulle dømme om Ministerens Fremfærd over for ham; men Alt, hvad der ligger efter, gaar det ikke an at drage med ind derunder.

Rettelser.